

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen

YTTRANDE
2019-03-22
Stockholm

Dnr 2019/35

Näringsdepartementet
Regeringskansliet
Enheten för samhällsplanering
103 33 Stockholm

Betänkandet Verkställbarhet av beslut om lov (SOU 2018:86)
Näringsdepartementets diarienummer N2018/05882/SPN

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen, lämnar följande synpunkter på betänkandet.

Inledningsvis vill Mark- och miljööverdomstolen framhålla att betänkandet är genomarbetat och de framlagda förslagen väl avvägda. Domstolen tillstyrker i huvudsak de förslag som läggs fram i betänkandet. De synpunkter domstolen därutöver har på förslaget utvecklas nedan.

Omedelbar verkställighet med ventil, avsnitt 6.8

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i att beslut om lov bör gälla omedelbart. Domstolen förordar dock alternativet med ”ventil” i enskilda fall. Tillämpningsområdet för en sådan ventil bör dock begränsas till åtgärder där oåterkalleliga skador på natur- eller kulturvärden kan befaras. I sådant fall torde merarbetet för kommunerna inte bli lika stort som utredningen befarar när det gäller en ventil med ett bredare tillämpningsområde (jfr avsnitt 6.8.1).

En sådan bestämmelse skulle exempelvis kunna formuleras enligt följande.

Om det kan befaras att ett genomförande av den lovsökta åtgärden kan medföra oåterkalleliga skador på natur- eller kulturvärden, får nämnden förordna att beslutet om lov får verkställas först när det har fått laga kraft.

Utredningen framför att mot en sådan ventil talar bl.a. att det uppskattningsvis rör sig om ett fåtal fall per år där ändrade beslut lett till en onyttig överklagandeprocess. Mark- och miljööverdomstolen anser emellertid att en ventil trots detta kan fylla en viktig funktion, bl.a. eftersom konsekvenserna av en omedelbar verkställighet kan bli mycket stora för exempelvis känsliga naturmiljöer. Det kan därutöver noteras att Mark- och miljööverdomstolen i ett nyligen avgjort mål fastslagit att även beslut om bygglov omfattas av artikel 9.3 i Århuskonventionen och

därför kan överklagas av vissa föreningar (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 22 november 2018 i mål nr P 2921-18. Målet är överklagat till Högsta domstolen). För det fall domen fastställs kan antalet överklagade beslut där talan grundar sig på intresset av att bevara bl.a. naturvärden komma att öka.

Som utredningen konstaterar (avsnitt 6.8.3) behöver en sanktion kopplas till en överträdelse av en sådan bestämmelse. Mark- och miljööverdomstolen anser att det borde vara möjligt att införa en sådan sanktion inom ramen för befintligt sanktionssystem.

Begreppet "på egen risk", avsnitt 7.1.5

Mark- och miljööverdomstolen ser positivt på de förslag som lämnas i betänkandet i syfte att det ska bli lättare att överblicka, förstå och tillämpa de aktuella reglerna. Som utredningen framhåller är det viktigt att säkerställa att sökanden förstår innebörden av ett lämnat startbesked som ges innan lovet har fått laga kraft. Uttrycket "på egen risk" är dock enligt Mark- och miljööverdomstolens mening otydligt. Det finns en risk att det kan missförstås, t.ex. genom att sökanden uppfattar det som att vederbörande själv står risken för att åtgärden utförs på ett byggnadstekniskt korrekt sätt. Det bör därför övervägas om det inte redan i lagtexten kan förtydligas att det av ett beslut om lov ska framgå att den som beviljats lovet kan åläggas att återställa åtgärder som har utförts innan lovet fått laga kraft.

I handläggningen av detta ärende har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald, hovrättsrådet Ralf Järtelius och tekniska rådet Inga-Lill Segnestam. Föredragande har varit Vilma Herlin.

Ylva Osvald

Vilma Herlin